

Adviezen en signalen

Faculty Audit & Assurance

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Juli 2024

Jaarplan 2025 faculty Audit & Assurance

VOORWOORD	3
INLEIDING	4
JAARPLAN 2025	5
INLEIDING	5
AANDACHTSGEBIEDEN	6

Voorwoord

Voorwoord door faculty voorzitter

Voor u ligt het jaarplan 2025 van de faculty Audit & Assurance (hierna faculty A&A). Dit jaarplan is tot stand gekomen in een continu proces: het in het najaar 2023 opgestelde jaarplan 2024 hebben wij in 2024 continu geactualiseerd in bestuursvergaderingen aan de hand van de ontwikkelingen en signalen die relevant zijn voor het beroep en gesprekken met interne en externe stakeholders. Daaruit volgt nu het jaarplan 2025. Hierin blikken we vooruit: wat zijn de thema's, ontwikkelingen waar we als faculty A&A de komende periode nader invulling aan willen geven cq willen onderzoeken.

Jeroen Brak, voorzitter faculty A&A

Hoofddorp, 7 augustus 2024

Inleiding

Als faculty A&A hebben we onze hoofdopdracht als volgt geformuleerd:

“Ontwikkel een visie op de voor het accountantsberoep benodigde kennis- en competentieontwikkeling rekening houdend met een horizon van drie tot vijf jaar en beoordeel op welke wijze en in welke mate de NBA als kenniscentrum zich hierop zou moeten aanpassen”.

Hierbij richten we ons als faculty A&A in eerste instantie op de benodigde kennis- en competentieontwikkeling van het huidige actieve ledenbestand, en in mindere mate op de aankomend accountants die thans in de accountantsopleiding zitten en toekomstige accountancystudenten.

We hebben de volgende hoofdthema's benoemd:

- hoe leveren we als beroepsgroep (zichtbaar) onomstreden A&A kwaliteit in de kernfunctie van de accountant, zodanig dat de maatschappij de (openbaar) accountant als vertrouwenspersoon ziet?
- hoe borgen we onomstreden A&A kwaliteit door inzet van steeds meer verschillende specialisten?
- hoe kunnen we het gebruik/toepassen van innovatieve werkwijzen/controlmethoden meer stimuleren?
- hoe kunnen we cultuur en werkplezier laten bijdragen aan onomstreden kwaliteit en werkplezier (een aantrekkelijk beroep voor (aankomende) accountants) zodat er voldoende accountants zijn voor de kernfunctie?

Uit bovenstaande hebben wij twee pijlers geformuleerd:

De pijler “Maatschappij” gaat over de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer (alle stakeholders) van de accountant die assurance geeft. Relevant hierbij is onder andere de prestatie- en verwachtingskloof.

De pijler “Meesterschap” gaat over het ambacht van de accountant. Naast (theoretische) kennis is het belangrijk dat de accountant vaardigheden, gedrag en competenties heeft om assurance opdrachten uit te voeren die voldoen aan de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer en compliant zijn. Meesterschap gaat over het streven jezelf te verbeteren in een vak, dat streven gaat zo ver dat je er een meester in wilt worden. Meesterschap gaat niet om het eindpunt, het gaat om de weg ernaartoe.

Jaarplan 2025

Inleiding

In de bestuursvergaderingen van het afgelopen jaar is gebleken dat de pijlers en aandachtspunten uit het jaarplan 2024 nog steeds actueel zijn. Hierbij wordt opgemerkt dat een aantal ontwikkelingen van het afgelopen jaar wel tot actualisatie heeft geleid. Bijvoorbeeld de examenfraude en (internationale) regelgeving omtrent het verstrekken van assurance bij CSRD.

Wij blijven in dialoog met de interne en externe stakeholders en blijven de ontwikkelingen die het beroep aangaan nauwgezet volgen. De publieke taak van de openbare accountant blijft onze focus, waarbij wij ons richten op de prestatie- en verwachtingskloof.

Voor het jaar 2025 zijn door de faculty A&A de volgende aandachtsgebieden bepaald, waarbij aan elk aandachtsgebied aan een bestuurslid is toegewezen.

Aandachtsgebieden

Aandachtsgebied 1: Vermindering regeldruk	
Toelichting	<p>Naar aanleiding van signalen “uit veld” is de NBA is een project vermindering regeldruk gestart. De faculty A&A is co sponsor van dit project.</p> <p>Vermindering van regeldruk is een uitstekend streven, wij vragen echter aandacht voor een grondige analyse naar het (al dan niet) bestaan van regeldruk (beleving) en wat het (openbare) accountantsberoep als “regeldruk” ervaart en tenslotte wat de mogelijke invloed van de NBA hierop is. Opmerkelijk is namelijk dat de voorstellen ter vermindering van regeldruk die uit de ledensessies voorafgaand aan de ledenvergadering van 10 juni voortkwamen, regelgeving betrof waar de NBA nauwelijks tot geen invloed op heeft.</p> <p>Verder is opmerkelijk dat uit een debatsessie over regeldruk tijdens de faculty-inspiratiesessie van 10 oktober 2023 naar voren kwam dat er (grote) verschillen bestaan in regeldrukbeleving tussen de grote en kleine openbare praktijken/accountantsorganisaties. Onze suggestie is verder onderzoek te doen of er een relatie bestaat tussen regeldrukbeleving en de schaalgrote in het kwaliteitsstelsel van de accountantsorganisatie.</p> <p>Ons uitgangspunt is dat in de verdere uitwerking en opvolging de NBA zich primair richt op haar faciliterende rol (hulp/support/kennisdeling) ten aanzien van de leden. Hierbij kan de NBA in nauwe samenwerking met kennis- en serviceorganisaties uitwerken hoe de beroepsgroep effectief kan omgaan met specifieke wet- & regelgeving, bijvoorbeeld door kennisdeling en het delen van “best practices” (in lijn met NBA helpt/NV COS 315 webinar). Belangrijk aandachtspunt hierbij is ook het beter toegankelijk en bereikbaar maken van kennis.</p> <p>Het is onze indruk dat discussies binnen ons beroep over normduiding negatief bijdragen aan regeldruk(beleving) van professionals. Wij adviseren dit als aandachtspunt mee te nemen in het vervolg van het project.</p> <p>Verder vragen wij in de communicatie over regeldruk aandacht voor nadere uitleg te geven over de aard van de regeldrukbeleving. Daarbij geven wij als aandachtspunt mee om de communicatie op dit thema te voorzien van een meer positievere toonzetting.</p>
Aandachtsgebied 2: CSR	
Toelichting	<p>CSR is een belangrijk thema voor de accountant die assurance opdrachten verricht.</p> <p>De regelgeving betreffende de te geven assurance door accountants bij de CSR verantwoordingen is nog volop in ontwikkeling. Ons bereiken signalen dat er nog veel vragen / onduidelijkheden bestaan bij leden die assurance bij CSR verantwoordingen moeten gaan geven. Wij maken ons grote zorgen over het tijdig beschikbaar komen van regelgeving <u>en</u> guidance op dit gebied. Wij zijn verheugd te constateren dit besef ook binnen de NBA leeft. (zie bijvoorbeeld de re-actie van de NBA op de draft guidelines voor limited assurance bij CSR informatie).</p> <p>Daarnaast vragen wij aandacht voor de enorme druk en belasting op de beroepsgroep met de verplichting voor grote ondernemingen vanaf 2025 CSR</p>

	<p>verantwoording af te leggen, waarbij de openbaar accountant (in eerste instantie beperkte mate) van assurance zal gaan verstrekken.</p> <p>Ons verzoek zal zijn dat de NBA actief voorlichting (blijft) geven over actuele ontwikkelingen ten aanzien van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ESG accountingvraagstukken; - De uit te werken CSRD verantwoordingen; - De uit te voeren assurance werkzaamheden hierop; - De (PE) eisen die worden gesteld aan leden die CSRD verantwoordingen van (wettelijke) assurance mogen voorzien. <p>Wij adviseren hierin samen op te trekken met de kennis- en serviceorganisaties in de sector, om in gezamenlijkheid voor het gehele accountantsberoep een integrale aanpak uit te werken gericht op continue kennisdeling en het delen van “best practices”. Hierbij is een juiste ‘op maat’ uitwerking per doelgroep accountants het uitgangspunt en dienen ook doelgroepen die nu nog niet actief zijn op dit thema betrokken te worden.</p> <p>Ook vragen wij aandacht om het thema CSRD effectief te blijven verankeren in het PE programma. Hierbij is het belangrijk om naast kennisdeling ook in te zetten op intervisie en dialoog aan de hand van casussen en het delen van “best practices”.</p> <p>Wij adviseren te monitoren in hoeverre de sector de combinatie van controle opdrachten en CSRD audit kan absorberen en vanuit de NBA een visie te vormen of en hoe hierin bij te sturen.</p>
--	--

Aandachtsgebied 3: Fraude	
Toelichting	<p>Fraude is reeds lang een belangrijk thema voor de accountant die controle opdrachten uitvoert: de voortdurende constatering is dat de werkzaamheden van de (openbare) accountant ontoereikend zijn.</p> <p>Ook recent zijn er weer signalen (AFM rapportage) dat de beroepsgroep (nog) niet voldoet aan de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer. Dit straalt negatief af op het beroep. Een en ander wordt nog versterkt door de nadere informatie omtrent de examenfraude die recent beschikbaar kwam.</p> <p>Wij vragen aandacht voor de effectiviteit van de in het verleden uitgevoerde activiteiten in het kader van fraude en hoge prioriteit te geven aan dit onderwerp. Een en ander dient te leiden tot een “masterplan” dat op korte termijn tot verbetering leidt voor de sector.</p> <p>Indien er op het thema fraude verschillende inzichten bestaan ten aanzien van het toe te passen normenkader, stellen wij de normduiding met stakeholders ter discussie, en bij uitsluitel hierover de beroepsgroep actief te betrekken bij de benodigde opvolging.</p>

Aandachtsgebied 4: Vernieuwing beroepsopleiding en beroepsprofiel en PE evaluatie	
Toelichting	<p>De aantrekkelijkheid van het beroep (en zo ook de instroom van studenten) staan onder grote druk. Hierbij komt dat de verwachte vraag naar diensten van de (openbare) accountant in de toekomst verder zal toenemen.</p> <p>De NBA heeft een expertgroep ingesteld om te komen met ideeën voor de herziening van de beroepsopleiding en het beroepsprofiel.</p> <p>Onderdeel van deze activiteit is de evaluatie van de (herziene) PE regeling, waarbij het te wijzigen beroepsprofiel betrokken wordt.</p> <p>De faculty A&A heeft visies gestuurd aan de expertgroep voor herziening van het onderwijsmodel en het beroepsprofiel. De expertgroep heeft in het najaar van 2023 haar advies aan bestuur NBA en de kwartiermakers gestuurd.</p> <p>Onderdeel van de herziening is de evaluatie van de (herziene) PE regeling, waarbij het te wijzigen beroepsprofiel betrokken wordt.</p> <p>Wij hebben geadviseerd de adviezen van de expert groep en de evaluatie van de PE regeling met de hoogste prioriteit op te volgen. Wij hebben begrepen dat beroepsprofielen voor Register Auditor (RA accountant) en de Accountant Adviseur (AA accountant) worden uitgewerkt.</p> <p>Herziening PE regeling: Voordat kan worden overgegaan tot verdere concrete uitwerking dient eerst helder uitgewerkt te worden <u>waarom</u> er getoetst moet worden en <u>wat</u> er getoetst moet worden. Vervolgens kan worden verdiept op de instrumenten die daarvoor nodig zijn.</p> <p>Wij blijven binnen de NBA aandacht vragen om de PE systematiek wat minder vrijblijvend te maken ten aanzien van het volgen van (verplichte) kennisdelingssessies en hierbij bewuster in te zetten op dialoog/intervisie/reflectie rondom relevante thema's binnen ons beroep.</p> <p>Vanuit de thans lopende onderzoeken naar examenfraude, en het ontstane beeld vanuit de bredere maatschappij hierop, adviseren wij de NBA in te zetten op een stevig en kritisch toetsingsmechanisme binnen de sector.</p> <p>Ten aanzien van het thema examenfraude adviseren wij de NBA meer duiding te geven aan wat examenfraude exact is en hierover met leden te communiceren. Op basis van de uitwerkingen hiervan adviseren wij de NBA een duidelijke visie te delen. In een verdere uitwerking hiervan dient vooraf expliciet uitgewerkt en gecommuniceerd te worden of en hoe per toetsing intervisie en dialoog zijn toegestaan als onderdeel van een toetsing.</p>

Aandachtsgebied 5: rol van de NBA	
Toelichting	<p>Ons bereiken berichten dat er op diverse thema's een toenemende behoefte bestaat aan ondersteuning in de openbare beroepspraktijk; bijvoorbeeld bij de uitvoering van CSRD assurance opdrachten.</p> <p>Wat is de rol van de NBA: heeft de NBA naast de rol van "standard setter" aangevuld met Handreikingen en Audit Alerts ook een actieve rol heeft in de ondersteuning van de (openbare) praktijk?</p>

	<p>Gezien de veelheid en complexiteit aan actuele ontwikkelingen (CSRD, Fraude, Data-audit, enzovoorts) is er bij de beroepsgroep een sterke behoefte aan continue support en kennisdeling. Wij vragen bij de NBA aandacht om hierin meer de regie te pakken en in nauwe samenwerking met kennis- & serviceorganisatie te werken aan een continue monitoring op behoefte en aanbod. Indien nodig kan tijdig worden bijgestuurd.</p> <p>Op verschillende thema's spelen discussies over normduiding; onder andere fraude en OKB. Op welke wijze kan de NBA een rol spelen in het zichtbaar maken van verschillende interpretaties en vanuit dialoog met stakeholders komen tot een gemeenschappelijk gedragen conclusie?</p>
--	---

Aandachtsgebied 6: Accreditatie buitenlandse accountants	
Toelichting	<p>De aantrekkelijkheid van het beroep (en zo ook de instroom van studenten) staan onder grote druk. Hierbij komt dat de verwachte vraag naar diensten van de openbare accountant in de toekomst verder zal toenemen.</p> <p>Voor "buitenlandse" accountants bestaat de mogelijkheid om Nederlandse accreditatie te krijgen. De faculty A&A bereiken signalen dat dit proces niet soepel loopt. Doel is meer buitenlandse accountants de accreditatie te laten verkrijgen (mede als gevolg van de toegenomen vraag).</p> <p>Wij denken hierbij aan gehele informatievoorziening door ontwikkelen naar het Engels, jaarlijkse dialoog bijeenkomst tussen accountantsorganisaties, NBA en opleiders.</p>